

der ikke, inden Afgjørelsen har fundet Sted, Hjælp ude fra enten direkte eller indirekte, maa Stillingen selvfølgelig tilsidst falde i Fjendens Haand og dermed Krigen høre op.

Der er dem, der mene, at da Kjøbenhavn er saa udstrakt, at det bliver vanffælig for Hæren i en Stilling udenom denne By at forsvare sig selv og Byen, saa vilde det være naturligt til eventuelt Retraitepunkt, naar Landgang ikke kunde forhindres, at vælge et andet Punkt, hvor der kunde findes en Stilling, der kunde være forberedt iforveien, og som havde en til Sørens Størelse mere passende Udstrækning end Stillingen udenom Kjøbenhavn. Denne Anstuelse, som blandt Andet ofte er fremført af dem, som ere principielle Modstandere af Hovedstadens Befæstning mod Landfiden, beror imidlertid paa adskillige Misforstaaelser, som her kortelig skulle berøres. For det Første forudsætter den, at Krigen kunde fortsættes, efterat Kjøbenhavn var besat af Fjenden, hvilket er en Umulighed. Selv om et andet Punkt var gjort til Basis for Sørens Operationer derved, at alle de militære Etablissementer vare flyttede derhen, og selv om et andet befæstet Punkt var gjort til Hovedstation for Flaaden, efterat Orlogsværftet m. m. var flyttet derhen, hvilke Flytninger vilde koste maasse ligesaa meget som en permanent Befæstning af Hovedstaden, saa vilde Krigen dog ikke kunne tænkes fortsat, naar Kjøbenhavn var i fjendtlig Vold; dertil har Hovedstaden en for stor Betydning i Landet, og dertil indeslutter den for store Bærdier, ved hvis Beslaglæggelse en Fjende vilde lægge et større Tryk paa Regjeringen, end denne vilde kunne bære, og hvorved en Fred eller Alliance let vilde kunne tilvinges. Endvidere er det vel sandt, at Hovedstadens store Udstrækning gjør, at Forsvarsstillingen udenom den ogsaa bliver meget udstrakt, men det maa tillige erindres, at den store By har en Mængde baade personelle og materielle Resourcer, som i høi Grad vilde komme Forsvaret tilgode, og som man vilde savne andsteds. Det er derfor en stor Bidsfarelse at tro, at man et andet Sted paa Sjælland med ringe Beløstning kunde danne sig en Reduit for Hæren til Gjennemførelse af den sidste Kamp, naar Landgang ikke havde kunnet forhindres, eller at overhovedet en Kamp kunde fortsættes med Udsligt til noget Udbytte om et eller andet i og for sig betydningsløst Punkt, naar Kjøbenhavn og det hele øvrige Land var besat.

Da der tidligere er forudsat, at Jylland ved Sørens Koncentration paa Sjælland ikke blev aldeles blottet for Tropper, men at en vis Styrke blev tilbage for i Forbindelse med Forstærkningsafdelinger at dække denne Landsdel, idetmindste mod Brandfæstning af Streipartier, og da der desuden er en Mulighed for, at denne Styrke kan blive større end oprindelig tilfattet, idet Troppesafdelinger, som vare bestemte til at overføres til

Sjælland, ved en fjendtlig Flaades Mellemkomst kunne være blevene forhindrede i at opfylde denne Bestemmelse, skal her kort angives, hvilken Karakter Forsvaret af Jylland vilde faa

Man vil da, støttet paa et godt Efterretningsvæsen, der i Tide underretter den Høistkommanderende om Fjendens Bevægelser, søge at genere disse saa meget som muligt ved at afbryde Jernbaner, Broer o. s. v. og ved at foretage Overfald paa isoleret optrædende Styrker. Men udvikler Fjenden en tilstrækkelig Styrke, vil Forsvaret selvfølgelig være nødt til, benyttende de forskjelligte Stillinger, som Terrainet tilbyder, at vige op mod Nord, indtil det kommer bag Limfjorden, som maasse, navnlig naar der iforveien har kunnet træffes Forberedelser til Anlæg af Feltbefæstninger, i nogen Tid vil kunne opholde Fjenden.

At det Komplex af Søer, der findes i Midten af Jylland, tilligemed Gudenaen, hvis Overgangssteder gennemgaaende ere begrændsede af et for Forsvaret hensigtsmæssigt Terrain, ligesom under tidligere Felttog, mulig vil kunne spille en vis Rolle, navnlig hvor det gjælder Operationer af mindre Korps, skal kun berøres, ligesom ogsaa, at Retraiten bag Limfjorden kan foregaa i forskjelligte Retninger, fra hvilke altsaa atter Frembrud og Overfald kan finde Sted. Med Hensyn til Retraiten bag Limfjorden vil det være af en vis Betydning, at den vestlige Del af dette Fjærd nu bliver forsynet med en Dampfærge; Erfaringen fra 1864 har nemlig lært, at Overfarten ved Hjælp af de almindelige Færger under uheldige Omstændigheder kan være vanffælig og tage lang Tid. Ligeledes skal det blot antydes, at der maasse under visse Omstændigheder, især dersom der skulde være en Mulighed tilstede for, at Tropperne fra Jylland kunde slippe over til Sjælland, kunde være Tale om at gjøre Helgenæs, som har en for Forbindelsen med Sjælland speciel gunstig Belliggenhed, til et iforveien ved Feltbefæstninger forberedt Replipunkt for den i Jylland opererende Styrke. Fra denne Halvø vil man vel ikke strax kunne bryde frem igen; men et hertil stiftet Punkt findes neppe nogetsteds i Jylland, og naar det kun kommer an paa enten at holde sig, indtil der mulig kommer Undsætning, eller indtil man ved gunstig Leilighed kan slippe over til Sjælland, er Helgenæs trods alle Mangler det dertil bedst egnede Punkt.

Uagtet man her ved Skiftningen af en Forsvarsplan for Danmark, som tidligere anført, kun har villet gaa ud fra den ene Forudsætning, at Forsvaret skulde føres i en Kamp, hvor Landet i ethvert Tilfælde i Begyndelsen stod ene mod en Magt, der var fuldstændig overlegen baade tillands og tilsøs, skal der dog tillige som et Supplement til det allerede Anførte med et Par Ord fremstilles, hvorledes Planen maatte modificeres, naar Forudsætningerne forandres.